

Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

**Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda
īstenošanas padomes
Finanšu (budžeta) un nodokļu darba grupas protokols Nr. 4 (Nr. 5.3.4./4)**

2026. gada 15. jūnijā

Latvijas Pilsoniskās alianses birojā Akmeņu ielā 21A, Rīgā/ attālināti MS Teams platformā

Sēdi vada:

Agita Pleiko – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes locekle, biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja

Sēdē piedalās darba grupas locekļi:

1. Alise Vītola – biedrības "Lab Futura" pārstāve
2. Andris Bērziņš – biedrības "Latvijas Samariešu apvienība" vadītājs
3. Karina Pētersone – biedrības "Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrība" direktore, biedrības "Rīgas Latviešu biedrība" valdes locekle
4. Mikus Zelmenis – biedrības "Latvijas Kvalitātes biedrība" valdes priekšsēdētājs
5. Dace Šulmane – biedrības "Rīgas vācu kultūras biedrība" valdes priekšsēdētāja
6. Zane Legzdiņa-Joja – Valsts kancelejas Valsts pārvaldes politikas departamenta konsultante sabiedrības līdzdalības jautājumos
7. Jūlija Millere – Sabiedrības integrācijas fonda Administratīvās pārvaldības departamenta direktora p.i.
8. Inese Bindemane – Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu pārvaldes direktora vietniece
9. Ludmila Jevčuka – Finanšu ministrijas Budžeta politikas attīstības departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja
10. Diāna Šadurska – Finanšu ministrijas Nodokļu administrēšanas politikas un ēnu ekonomikas ierobežošanas koordinācijas departamenta Sabiedrības interešu politiku nodaļas vecākā eksperte

Citi sēdes dalībnieki:

Iveta Šveicere – Valsts ieņēmumu dienests

Protokolē:

Amālija Brūvere – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" Pilsoniskā dialoga programmas koordinatore

Sēdi sāk plkst. 15.00

Sēdes darba kārtība:

	Jautājums	Ziņo/ uzaicinātie
1.	Par 15.06.2026. sēdes darba kārtības apstiprināšanu	Agita Pleiko Biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja, Memoranda padomes locekle
2.	Aptaujas biedrībām un nodibinājumiem par gada pārskatiem secinājumi un turpmākā virzība	Mikus Zelmenis Biedrības "Latvijas Kvalitātes biedrība" valdes priekšsēdētājs
3.	Situācija ar pilsoniskās sabiedrības iesaistes iespējām publiskā finansējuma plānošanā	Amālija Brūvere Biedrība "Latvijas Pilsoniskā alianse", Memoranda padomes sekretariāts Agita Pleiko Biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja, Memoranda padomes locekle
4.	Par sociālās apdrošināšanas iemaksu diferenciāciju nevalstiskā sektora darbiniekiem, kas strādā nepilnu darba laiku	Agita Pleiko Biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja, Memoranda padomes locekle Dace Šulmane Biedrības "Rīgas vācu kultūras biedrība" valdes priekšsēdētāja
5.	Dažādi: - nākamās sēdes darba kārtība un datums	Agita Pleiko Biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja, Memoranda padomes locekle

1. jautājums

Par 15.06.2026. sēdes darba kārtības apstiprināšanu

Ziņo: A. Pleiko

Lēmums:

Apstiprināt 15.06.2026. sēdes darba kārtību ar izmaiņām – mainīt vietām 2. un 3. punktu, kā pirmo no satura jautājumiem izskatot ziņojumu par gada pārskatu aptaujas secinājumiem.

2. jautājums

Aptaujas biedrībām un nodibinājumiem par gada pārskatiem secinājumi un turpmākā virzība

Ziņo: M. Zelmenis

Izsakās: A. Pleiko, K. Pētersone, A. Bērziņš, A. Brūvere, D. Šulmane, I. Bindemane, I. Šveicere, L. Jevčuka, Z. Legzdiņa-Joja, D. Šadurska, J. Millere

M. Zelmenis iepazīstina ar aptaujas datu apkopojumu (1. pielikums) un norāda, ka saņemtas 120 respondentu atbildes, kas sniedz objektīvu ieskatu par situāciju NVO sektorā. Viņš uzskaita galvenos statistikas rādītājus, tostarp to, ka 38% gadījumu gada pārskati tiek gatavoti tikai VID, nevis biedriem, un 62% respondentu uzskata, ka pārskatos sniegtā informācija nav jēgpilna vai kaut kur pazūd. Min, ka revīzijas institūcijas 21% gadījumu nerevidē neko, bet 9% gadījumu ārpakalpojuma grāmatvedis pats veic revīziju, kas rada interešu konfliktu. Piedāvā datus vizuāli uzlabot un sagatavot vairākos griezumus (piemēram, nodalot sabiedriskā labuma organizācijas un PVN maksātājus).

A. Pleiko pateicas par paveikto darbu un atzīmē, ka aptaujas dati ir anonīmi un godīgi. Viņa aicina darba grupas locekļus sniegt pirmo vērtējumu un priekšlikumus.

K. Pētersone norāda, ka statistiskais apskats labi parāda reālo situāciju. Viņa ierosina sagatavot praktiskus ieteikumus un vadlīnijas, kas būtu adresētas gan organizāciju valdēm, gan grāmatvežiem, revidentiem un Valsts ieņēmumu dienestam.

A. Bērziņš uzsver, ka dati nav pārsteidzoši un apliecina, ka sektorā ir daudz "tūristu" organizāciju. Viņš rosina atgriezties pie BN reformas un "pašattīrīšanās" mērķa, kā arī norāda uz nepieciešamību nodalīt finansiālo pārskatu no saturiskā pārskata, jo biedrus vairāk interesē saturs. Atgādina par ieceri ieviest divu līmeņu sabiedriskā labuma statusu ar vieglākiem nosacījumiem mazākām organizācijām.

A. Brūvere pauž gandarījumu par 120 iegūtajām atbildēm un izsaka cerību, ka rezultāti palīdzēs virzīt priekšlikumus sektora sakārtošanai. Viņa norāda, ka šobrīd norisinās pētījums par BN sektoru, no kura arī tiek gaidīti ieteikumi jomas sakārtošanai.

D. Šulmane izsakās par zemo aktivitāti, norādot, ka 120 atbildes no aptuveni 680 memorandu parakstījušajām organizācijām ir nepietiekams rādītājs. Aicina veikt parakstītāju revīziju un organizēt tikšanās. Piekrīt A. Bērziņam par nepieciešamību pēc fundamentālas tīrīšanas sabiedriskā labuma organizāciju (SLO) sarakstos, jo pašreizējā statusa atņemšanas sistematika ir pārāk sarežģīta un formāla.

I. Bindemane pateicas M. Zelmenim un apliecina ka minētās problēmas VID ir zināmas. Viņa informē, ka BN gada pārskatu sistēmu plānots pilnībā mainīt un pārcelt uz jaunu platformu 2029. gadā, jo šobrīd trūkst finansējuma izmaiņu veikšanai vecajā sistēmā. Norāda, ka nākamais gads (2027.) būtu īstais laiks normatīvo aktu grozījumu sniegšanai, lai 2028. gadā veiktu izstrādi. Noraida apgalvojumu, ka VID nepārbauda SLO pārskatu saturu, uzsverot, ka Sabiedriskā labuma komisija ļoti rūpīgi vērtē finanšu izlietojumu un riskus. Skaidro, ka sniegt individuālu analītisku atgriezenisko saiti katram iesniedzējam nav iespējams resursu trūkuma dēļ.

I. Šveicere papildina I. Bindemanes teikto, norādot, ka SLO organizācijas tiek informētas par to pārskatu izskatīšanu komisijā, tādēļ zināma atgriezeniskā saite pastāv.

L. Jevčuka atzīmē, ka aptaujas atbildes ir bijušas ļoti cilvēciskas un situācijas ir viegli atpazīstamas.

Z. Legzdiņa-Joja pauž vēlmi publiskot šīs aptaujas rezultātus, lai sniegtu vispārēju skatu uz jomu. Attiecībā uz neaktīvo organizāciju tīrīšanu papildina, ka pagājušajā gadā no Uzņēmumu reģistra jau tikušas izslēgtas gandrīz tūkstoš organizāciju un šobrīd "Providus" veic pētījumu

par biedrību reālās darbības atbilstību statūtos noteiktajiem mērķiem.

D. Šadurska izsaka interesi saņemt aptaujas datus, lai tos padziļināti paanalizētu, un rosināja atsevišķi izpētīt tieši SLO organizāciju datus.

J. Millere norāda, ka dati nepārsteidz, jo ikdienā SIF saskaras ar to, ka BN pārstāvji ir vienkārši cilvēki bez specializētas grāmatvedības vai juridiskās izglītības, kam nepieciešams liels konsultatīvais atbalsts atskaišu sagatavošanā.

M. Zelmenis un A. Pleiko diskutē par aptaujas rezultātu turpmāko pielietojumu un vienojas apkopot esošos datus, lai neradītu risku, ka dati tiek izrauti no konteksta bez konkrēta uzlabojumu plāna. Aptauju varētu atkārtot nākamā gada pavasarī.

Lēmums:

1. Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju.
2. Uzdot M. Zelmenim turpināt darbu pie prezentācijas vizuālā noformējuma un datu analīzes dažādos griezumos.
3. Uzdot A. Brūveri izsūtīt darba grupas locekļiem prezentāciju un Excel datu failu.
4. Darba grupas locekļiem līdz 2026. gada 20. jūlijam iesūtīt savus priekšlikumus un secinājumus A. Brūveri un M. Zelmenim, kopiju nosūtot A. Pleiko.
5. Fiksēt, ka darbs pie normatīvo aktu grozījumu formulēšanas tiks organizēts kā ilgtermiņa process līdz gada beigām, ņemot vērā Valsts ieņēmumu dienesta norādītos sistēmas izmaiņu izstrādes termiņus no 2027. līdz 2029. gadam.

3. jautājums

Situācija ar pilsoniskās sabiedrības iesaistes iespējām publiskā finansējuma plānošanā

Ziņo: A. Brūvere, A. Pleiko

Izsakās: L. Jevčuka, A. Bērziņš

L. Jevčuka rāda prezentāciju (2. pielikums) un informē darba grupas locekļus par izmaiņām valsts budžeta sagatavošanas procesā, skaidrojot, ka valdības maiņas dēļ budžeta grafiks ir pārbīdīts. Tiek norādīts, ka pašreizējā valdība sagatavo tehnisko budžeta projektu, savukārt galīgos lēmumus par budžetu pieņems jaunā valdība pēc tās apstiprināšanas.

Darba grupas locekļi pārrunā, kā šajos apstākļos nodrošināt pilsoniskās sabiedrības iesaisti publiskā finansējuma plānošanā un kā efektīvi izmantot mainīto budžeta sagatavošanas grafiku. Diskusijā uzsvērtā nepieciešamība savlaicīgi sagatavot un virzīt nevalstisko organizāciju priekšlikumus, uzturēt dialogu ar nozaru ministrijām nodrošināt, ka pilsoniskās sabiedrības prioritātes tiek ņemtas vērā arī jaunās valdības budžeta veidošanas procesā.

Darba grupas locekļi atzīst, ka politiskā situācija rada gan izaicinājumus, gan papildu iespējas līdzdalībai, tādēļ tiek uzsvērtā nepieciešamība turpināt sekot budžeta plānošanas procesam un koordinēt turpmāko rīcību, lai savlaicīgi iesaistītos lēmumu pieņemšanā.

Lēmums:

1. Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju.
2. Pieņemt zināšanai, ka biedrībām un nodibinājumiem ieteicams līdz jūlija beigām būt saziņā ar nozaru ministrijām par valsts budžeta 2027. gadam prioritātēm.

4. jautājums

Par sociālās apdrošināšanas iemaksu diferenciaciju nevalstiskā sektora darbiniekiem, kas strādā nepilnu darba laiku

Ziņo: A. Pleiko, D. Šulmane

Izsakās: A. Vītola, K. Pētersone, A. Bērziņš, M. Zelmanis

D. Šulmane ziņo par dalību Saeimas Ēnu ekonomikas apkarosšanas apakškomisijā, kur šo jautājumu aktualizējušas darba devēju organizācijas un uzņēmēji. Viņa vērš uzmanību uz to, ka uzņēmēju piedāvātie risinājumi, kas skar slodžu pieļaušanu sezonas darbiniekiem, neatrisina specifisko NVO sektora problēmu. Biedrībām ir kritiski būtiski ilgtermiņa projektos nodarbināt cilvēkus uz dažām stundām nedēļā vai mēnesī, taču prasība maksāt pilnus nodokļus no valstī noteiktās minimālās algas šo elastīgo nodarbinātības formu faktiski likvidē. Informē, ka ir nosūtījusi aktualizētu vēstuli Saeimas apakškomisijai un Ekonomikas ministrijas parlamentārajam sekretāram, skaidri definējot NVO sektora redzējumu.

M. Zelmanis arī piedalījās apakškomisijas sēdē un uzsver, ka bija manāms atbalsts biedrībām un ka Ekonomikas ministrija grasās diezgan ātri piedāvāt pirmos risinājumus.

A. Vītola papildina, ka viņu biedrībā bieži tiek piesaistīti mentori darbam ar jauniešiem vai nodarbināti mazāk konkurētspējīgi cilvēki, piemēram, Ukrainas bēgļi. Stundas likme viņiem ir pilnīgi adekvāta, taču kopējais stundu skaits konkrētajā projektā ir mazs, un obligāto minimālo iemaksu aprēķins pēc tam rada neparedzētus, smagus finansiālus triecienus organizācijas budžetam.

K. Pētersone uzsver, ka galvenais mērķis ir panākt, lai nepilna laika darbs tiktu tiesiski un adekvāti atrunāts darba līgumā, neliekot organizācijām meklēt alternatīvas un neatbilstošas formas, piemēram, autoratlīdzības līgumus.

A. Vītola piebilst, ka daudzas organizācijas jau tagad nodokļu spiediena dēļ ir spiestas pāriet uz autoratlīdzības līgumiem, piemēram, par nodarbību vadīšanu, kas rada papildu riskus no VID skatupunkta, jo šī juridiskā forma pēc būtības neatbilst veicamā darba saturam.

A. Bērziņš atgādina, ka pirms pieciem gadiem par šo jautājumu tika aizvadīta smaga cīņa, kā rezultātā likumā tika iestrādāts plašs saraksts ar izņēmumu kategorijām, kurām minimālās iemaksas nerēķina. Viņš aicina precīzi definēt, kādā formā un uz kurām jaunām darbinieku grupām šie jaunie priekšlikumi tiks attiecināti.

Lēmumi:

1. Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju.
2. Noteikt, ka D. Šulmane turpinās personīgi sekot līdzi šī jautājuma virzībai Saeimas apakškomisijā un Ekonomikas ministrijā.
3. Darba grupai sagatavot informāciju par specifisko darbinieku profilu, piemēram, mentoriem, asistentiem un nodarbību vadītājiem, kurus nepieciešams iekļaut sociālo iemaksu izņēmumos, lai novērstu piespiedu pāreju uz autoratlīdzības līgumiem.
4. Dot uzdevumu A. Pleiko sazināties ar J. Miezaini, lai noskaidrotu, cik ātri plānots virzīt šī regulējuma izmaiņām.

5. jautājums

Dažādi

Ziņo: A. Pleiko

Lēmums:

Pieņemt zināšanai, ka nākamā darba grupas sēde norisināsies 2026. gada augustā un tās darba kārtībā būs iesniegto priekšlikumu izvērtēšana un tālākā virzība.

Sēdi slēdz: plkst. 17.15

Sēdi vadīja: (paraksts*) A. Pleiko

Sēdi protokolēja:
biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" Pilso-
niskā dialoga programmas koordinatore (paraksts*) A.Brūvere

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Protokols sagatavots, veicot valsts pārvaldes deleģēto uzdevumu – Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomes sekretariāta darbības nodrošināšana, kas tiek īstenots ar Valsts kancelejas finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.